

Na osnovu člana 60 Statuta Društva za osiguranja ASA OSIGURANJA d.d. Sarajevo, broj: 394/20/UD/389/R1/389 od 23.10.2020. godine, na temelju Odluke o izmjenama i dopunama OPU-IP-208/2021 od 23.03.2021. godine, na temelju Statutarne Odluke o izmjenama Statuta Društva za osiguranje "ASA OSIGURANJE" dioničko društvo Sarajevo broj: 000078/22/UD/9/R1/9 od dana 14.02.2022. godine, te Odluke o izmjenama Statuta broj 457/22/UD/410/R1/410 na temelju Odluke o potvrđivanju odluke o usvajanju izmjena Statuta broj OPU-IP-43/2023 od 16.01.2023. godine Uprava Društva donosi:

USLOVI ZA OSIGURANJE OBJEKATA U MONTAŽI

Predmet osiguranja

Član 1.

- (1) Predmet osiguranja po ovim uslovima su sljedeći objekti u montaži:
 1. metalne konstrukcije sa mašinskom i elektroopremom ili bez nje;
 2. mašine, mašinska i elektro-oprema, instalacije i aparati, kao i postolja i temelji, ako je njihova vrijednost sadržana u vrijednosti objekta u montaži;
 3. montažna oprema i pomoćni objekti, koji su obuhvaćeni u predračunskoj vrijednosti objekata u montaži i služe za montažu (skele, pomoćne zgrade, barake, drvene ili zidane za skladište, radionice, restorani, i sl.), osim stvari koje čine stalna i obrtna sredstva izvođača radova odnosno osiguranika.
 4. građevinski dio, koji se gradi isključivo za potrebe objekata u montaži, a njegova je vrijednost u cijelosti obuhvaćena u predračunskoj sumi objekta u montaži.
- (2) Ako se posebno ugovori i ako se obračuna posebna premija, osiguranjem se mogu obuhvatiti:
 1. već postojeći objekti /vrsta tih objekata je navedena u stavu (1) tačka 1. i 2. ovog člana/ na kojima se obavljaju montaže, remont, sanacije i slično;
 2. pomoćni materijal i alat u upotrebi;
 3. montažna oprema i pomoćni objekti koji služe za montažu i koji uopšte nisu ili nisu u cijelosti obuhvaćeni u predračunskoj vrijednosti objekta u montaži;
 4. stacionirana (usidrena) plovna vozila, čamci, splavovi, pontoni na vodi i stvari na njima za vrijeme montaže na vodi ili obali;
 5. stvari radnika;
 6. poslovno-tehnička dokumentacija, uključujući i knjigu montaže (osiguranje na "taksiranu vrijednost").
- (3) Po ovim uslovima nisu predmet osiguranja:
 1. nestacionirana (neusidrena) plovna vozila (čamci, splavovi, pontoni, tegljači) i stvari na njima, motorna vozila i prikolice na suhom, samohodne mašine, letilice;
 2. stvari u prevozu izvan mjesta montaže;
 3. novac i vrijednosni papiri;
 4. stalna i obrtna sredstva izvođača radova koja ne služe za samo izvođenje montaže, zatim inventar kancelarija, radničkih restorana i radničkih stanova, alat i potrošni materijal restorana i radničkih stanova, kao i druge stvari koje ne služe neposrednoj montaži osiguranog objekta ili radova.
- (4) Ne mogu se osigurati objekti u montaži na kojima nije zaposlen potreban broj kvalifikovane stručne radne snage, i čijom montažom i radovima ne rukovode i ne nadziru ih stručnjaci sa potrebnim stručnim kvalifikacijama.
- (5) Osiguranje ne pokriva štete ako se prijavljuju na kraju montaže kao spisak nedostataka i šteta bez mogućnosti utvrđivanja uzroka i vremena njihovog nastanka.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2.

- (1) Osiguravač je obavezan isplatiti naknadu u slučaju štete prouzrokovane uništenjem, oštećenjem ili nestankom osiguranih stvari zbog sljedećih osnovnih opasnosti:
 1. požara i udara groma, eksplozije, oluje, grada, manifestacija i demonstracija, izlivanje vode, mraza, snijega i leda, snježne lavuine, kiše, odronjavanja i zarušavanja tla, slijeganja tla, klizanja tla.
 2. Osiguranjem je uz osnovne opasnosti obuhvaćen i rizik zemljotresa na području društveno-političkih zajednica koje su zakonom propisale obaveznost osiguranja od tog rizika;

3. montažne nezgode;
 4. nespretnosti, nehata ili zle namjere radnika ili nekog drugog lica;
 5. provalne krađe.
- (2) Ako se posebno ugovori i obračuna dodatna premija, osiguravač je obavezan isplatiti naknadu u slučaju štete od jedne ili više dopunskih opasnosti već prema tome kako se ugovori i to:
1. poplave i bujice, visoke vode i podzemne vode;
 2. odgovornosti iz djelatnosti izvodača montažnih radova ;
 3. ugovorne odgovornosti izvodača montažnih radova u garantnom roku.
 4. Osigurane su samo opasnosti koje su navedene u polici i za koje je obračunata dodatna premija.
- (3) Osiguravač nije obavezan isplatiti naknadu direktne i indirektno štete koju prouzrokuju nuklearna reakcija, nuklearna radijacija ili radioaktivne kontaminacije.

Obim opasnosti od požara i udara groma

Član 3.

- (1) Požarom se, u smislu ovih uslova, smatra vatra nastala izvan odredjenog ognjišta ili vatra koja je ovo mjesto napustila i sposobna je da se dalje razvija svojom sopstvenom snagom.
- (2) Osiguranjem od požara obuhvaćen je i rizik samozapaljenja zaliha, ako je uskladištenje izvršeno po propisima,
- (3) Ne smatra se da je nastupio požar i osiguravač nije u obavezi da plati naknadu ako je osigurana stvar uništena ili oštećena:
 1. usljed izlaganja korisnoj vatri ili toploti radi obrade ili u druge svrhe (na primjer u industrijskoj preradi prilikom peglanja, pri sušenju, prženju, pečenju i sl.) ili usljed pada ili bacanja u ognjište (peć, i sl.);
 2. osmudjenjem, oprljenjem ili progorenjem od cigarete, cigare, sprave za osvjetljavanje, žeravice i sl.;
 3. usljed varenja ili zagrijavanja, kuhanja, dimljenja i slično;
- (4) Osiguranjem od opasnosti požara nisu obuhvaćene štete na dimnjacima nastale u vezi sa vršenjem njihove funkcije.
- (5) Osiguranje od udara groma, u smislu ovih uslova, pokriva štete koje na osiguranim stvarima prouzrokuje grom dejstvom snage ili

toplote, kao i štete od udara predmeta oborenih gromom.

Obim opasnosti eksplozije

Član 4.

- (1) Eksplozijom se, u smislu ovih uslova, izuzev eksplozije od nuklearne energije ukoliko se drukčije ne ugovori, smatra se iznenadno ispoljavanje sile zasnovano na težnji pare ili gasova za proširenjem.
 1. Eksplozija sudova pod pritiskom (kotlova, cijevi i sl.) postoji samo kada su zidovi suda u tolikoj mjeri pocijepani da nastaje trenutno izjednačavanje unutrašnjeg i spoljnog pritiska.
 2. Ako je u unutrašnjosti posude nastala eksplozija usljed hemijskog pretvaranja, šteta koja od tog nastane na posudi pokrivena je osiguranjem i onda kada zidovi posude nisu pocijepani. Osiguranjem nisu pokriveno štete koje su posljedica smanjenja pritiska u posudi.
- (2) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete na stvarima osiguranika prouzrokovane od miniranja koja se vrše u okviru njegove djelatnosti ili u okviru dozvoljene djelatnosti trećih lica;
 2. štete na mašinama prouzrokovane od eksplozije u prostoru za unutrašnje sagorijevanje (cilindar motora);
 3. štete od eksplozije koje su normalna pojava u procesu proizvodnje;
 4. štete od eksplozivnog izduvavanja iz peći i sličnih naprava;
 5. štete od eksplozije biološkog karaktera;
 6. štete usljed probijanja zvučnog zida;
 7. štete od eksplozije na sudovima pod pritiskom iz stava (1) alineje 2. ovog člana usljed dotrajalosti, pojave istrošenja ili prekomjerne naslage rđe, kamena, taloga, mulja na osiguranoj stvari, ali se naknadjuje šteta na drugim stvarima u vezi sa nastalom eksplozijom.

Obim opasnosti oluje

Član 5.

- (1) Olujom, u smislu ovih uslova, smatra se vjetar brzine 17,2 metra u sekundi odnosno 62 km na sat (jačine 8 stupnjeva po Boforovoj skali) ili više. Smatraće se da je duvao vjetar ove brzine u kraju gdje se nalazi osigurana stvar, ako je vjetar lomio grane i stablo ili ošteti REDOVNO

održavane građevinske objekte. U slučaju sumnje, osiguranik mora dokazati brzinu vjetrova izvještajem hidrometeorološke službe.

- (2) Štete od oluje obuhvaćene su osiguranjem ako su prouzrokovana mehanička oštećenja osigurane stvari:
 1. neposrednim dejstvom oluje;
 2. direktnim udarom oborenih ili nošenih predmeta olujom;
- (3) Osiguranjem od oluje nisu obuhvaćene štete:
 1. od prodiranja kiše, grada, snijega ili drugih nanosa kroz otvoren prozor ili druge otvore koji postoje na objektu osim ako su otvori nastali od oluje, kao i štete od kiše i drugih padavina na stvarima smještenim na slobodnom prostoru;
 2. na građevinskom objektu koji se montira ili nije bio montiran prema uobičajenom načinu gradnje u tom mjest, ili koji je slabo održavan ili je dotrajavao.

Obim opasnosti od grada

Član 6.

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete od uništenja odnosno oštećenja osiguranih stvari koje prouzrokuje grad svojim udarom.
- (2) Obuhvaćene su i štete od prodiranja grada i kiše kroz otvore nastale od padanja grada.

Obim opasnosti manifestacije i demonstracije

Član 7.

- (1) Manifestacija i demonstracija, u smislu ovih uslova, smatra se organizovano ili spontano javno ispoljavanje raspoloženja grupe građana, osim slučajeva navedenih u članu 28. Opštih uslova osiguranja imovine.
- (2) Smatra se da je nastao osigurani slučaj manifestacije ili demonstracije ako je osigurana stvar uništena ili oštećena ma na koji način djelovanjem manifestanata odnosno demonstranata (rušenje, demoliranje, razbijanje, paljenje i sl.).

Obim opasnosti izlivanja vode iz vodovodnih i kanalizacionih cijevi.

Član 8.

- (1) Izlivanjem vode, u smislu ovih uslova, smatra se:
 1. neočekivano izlivanje vode iz vodovodnih i odvodnih (kanalizacionih) cijevi kao i iz uređaja za grijanje toplom vodom i parno grijanje i drugih uređaja i aparata koji su

priključeni na vodovodnu mrežu, usljed oštećenja (loma, prskanja ili otkazivanja uređaja za upravljanje i sigurnost) tih cijevi, uređaja i aparata.

2. neočekivano izbijanje pare iz cijevi i uređaja za toplu vodu i parno grijanje usljed oštećenja (loma, pucanja ili kvara uređaja za upravljanje i sigurnost) tih cijevi i uređaja;
- (2) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:
 1. od izlivanja vode iz otvorenih slavina, oluka i olučnih cijevi
 2. od loma ili prskanja cijevi od dejstva mraza, koji je djelovao u smislu odredbi člana 9. stav (2) ovih uslova. Kod ovog slučaja osiguranjem nije pokrivena šteta nastala na samim cijevima i uređajima;
 3. usljed dotrajalosti, istrošenosti i korozije;
 4. gubitka vode i izgubljene dobiti;
 5. zbog lošeg održavanja vodovodnih i odvodnih (kanalizacionih) cijevi i uređaja za grijanje toplom vodom i drugih uređaja i aparata u objektu kojeg izvodi osiguranik, kao i manjkave ili nedovoljne zaštite od smrzavanja i zagušenja te sličnih uzroka, pomenutih instalacija i uređaja u ovom objektu.

Obim opasnosti mraza

Član 9.

- (1) Osiguranjem od mraza, u smislu ovih uslova, obuhvaćene su štete prouzrokovane na osiguranim stvarima iznenadnim djelovanjem mraza, kao i štete koje bi nastale kod na mraz osjetljivih radova, ukoliko su preduzete odgovarajuće mjere zaštite za rad u zimskim uslovima.
- (2) Osiguranje od opasnosti mraza ne pokriva štete koje bi nastale kod na mraz osjetljivih radova, koji se izvode neposredno prije i u vrijeme kada se mora prema krajevima i vremenskim prilikama očekivati smrzavanje, odnosno ukoliko nisu preduzete odgovarajuće mjere zaštite kod izvođenja radova u zimskim uslovima.

Obim opasnosti leda i snijega

Član 10.

- (1) Osiguranje od leda i snijega obuhvata štete koje bi bile prouzrokovane na osiguranim stvarima, težinom, pritiskom i udarom leda i snijega.
Osiguranjem su pokriveno samo štete ukoliko je težina ili pritisak bio veći od vrijednosti iz

statističkog proračuna, odnosno predviđene po važećim tehničkim propisima.

- (2) Štete od miniranja leda i snijega nisu obuhvaćene osiguranjem.

Obim opasnosti sniježne lavine

Član 11.

- (1) Sniježnom lavinom u smislu ovih uslova, smatra se sniježna masa u pokretu koja se otkida s planinskih strana.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćene i štete prouzrokovane djelovanjem vazdušnog pritiska od sniježne lavine.

Obim opasnosti kiše

Član 12.

- (1) U smislu ovih uslova osiguranjem je pokrivena šteta koju na građevinskom objektu u montaži učini kiša koja je pala u vremenu od jednog (1) sata najmanje 15 mm ili 15 litara kiše na 1 m²,
- (2) U slučaju sumnje osiguranik mora dokazati količinu kiše izvještajem najbliže hidrometereološke stanice.
- (3) Osiguranje ne pokriva štete:
 1. ako kiša prodre kroz nezaštićene otvore na objektu;
 2. na zanatskom, instalacionom materijalu i opremi koja je namijenjena za ugradnju u osigurani objekat u montaži, a koja se nalazi na otvorenom, nezaštićenom prostoru;
 3. zemljanim površinama, tamponima, nasadima i travnim površinama.

Obim opasnosti odronjavanja i zarušavanja tla

Član 13.

- (1) Odronjavanjem tla se, u smislu ovih uslova, smatra otkidanje i pad zemljanog materijala na ili u osiguranu stvar i ako je pri tome oštetiti ili zatrpa.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćeni i troškovi otklanjanja odronulog materijala u širini od jednog metra od osiguranog objekta.
- (3) Zarušavanjem tla se, u smislu ovih uslova, smatra nepredviđen i iznenadan događaj lomljenja okolne stijenske mase i njeno urušavanje u podzemne prostorije, a da pri tome zemljani odnosno stijenski materijal ošteti ili zatrpa osiguranu stvar.

Osiguranjem nisu pokrivena štete od:

1. zarušavanja nastalog od normalnih pritisaka zbog učinjenih propusta u proračunu ili izvođenju radova;
2. zarušavanja nastalog usljed postupnog deformisanja podgrade zbog bubrenja okolnog materijala;
3. zarušavanja nastalog kao posljedica miniranja.
- (4) Osiguranjem nisu pokriveni troškovi za saniranje tla sa koga nastaje odronjavanje i zatrpavanje do prvobitnog profila terena odnosno podzemne prostorije sa koje se odronuo ili zarušio zemljani odnosno stijenski materijal.

Obim opasnosti slijeganja tla

Član 14.

- (1) Slijeganjem tla, u smislu ovih uslova, smatra se vertikalno slijeganje tla ispod osiguranog objekta, koje nastaje kao posljedica montažne nezgode ili geološkog uticaja.
- (2) Iz osiguranja su isključene štete od slijeganja tla:
 1. ako je do slijeganja tla došlo zbog toga što tlo nije bilo prije početka gradnje ispitano s obzirom na njegovu nosivost, a propisima je bilo obavezno ispitivanje nosivosti tla,
 2. ako je do slijeganja tla došlo zbog toga što je tlo opterećeno više nego je bilo predviđeno projektom.
- (3) Osiguranjem nisu pokriveni ni troškovi za saniranje tla.

Obim opasnosti klizanja tla

Član 15.

- (1) Klizanjem tla, u smislu ovih uslova, smatraju se iznenadni pokreti zemljine površine na kosim terenima sa jasnim manifestacijama lomova na površini tla i srozavanja koji sa pojavom jakih deformacija i širokim pukotinama na građevinskim objektima nastanu u kratkom vremenskom periodu.
- (2) Osiguranjem od klizanja tla nisu obuhvaćene štete od klizanja tla prouzrokovane djelatnošću čovjeka, ako nisu bile preduzete sve potrebne mjere zaštite koje su poznate tehnicima, i/ili nisu kosine izvedene u skladu s projektom i terenskim uslovima.
- (3) Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi za saniranje tla.

Obim opasnosti zemljotresa

Član 16.

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete od zemljotresa samo na području društveno političkih zajednica koje su zakonom propisale obavezno osiguranje od tog rizika.
- (2) Obim štete od zemljotresa utvrđuje se po posebnim uslovima i u skladu sa važećim zakonskim propisima u vezi sa osiguranjem zemljotresa.
- (3) Zemljotres mora biti seizmografski registrovan.

Obim opasnosti montažne nezgode

Član 17.

- (1) Montažnom nezgodom, u smislu ovih uslova, smatra se nepredviđen, od volje izvođača radova nezavisan događaj, koji djeluje brzo te ima za posljedicu uništenje ili oštećenje osiguranih stvari zbog:
 1. greške u izvođenju montažnih radova;
 2. deformacije i loma opreme za izvođenje montaže;
 3. prenosa ili prevoza na području mjesta gdje se izvodi montaža;
 4. greške u tehničko-računskim osnovama, proračunu i izradi nacрта;
 5. greške učinjene u radionici;
 6. greške u konstrukciji;
 7. greške u materijalu, konstrukciji i lijevanju;
 8. pada ili udara predmeta ili udara motornog vozila i radne mašine;
 9. nezgode za vrijeme probnog opterećenja ili probnog pogona.
- (2) Montažna nezgoda smatra se nepredviđenom ako izvođač radova s obzirom na tehničko znanje i mogućnosti građevinske tehnike, nije mogao niti je bio dužan predvidjeti.
- (3) Ne nadoknađuju se troškovi za otklanjanje samih uzroka štete zbog greške u tehničko-računskim osnovama, proračunu, konstrukciji, greške u materijalu i lijevanju te izvođenju montaže.
- (4) Ako se pokaže da određeni i pravilno izvršeni tehničko-računski proračun i konstrukcije i/ili izabran i ispravan materijal ne odgovaraju zahtjevima pogona, pa zbog toga dođe do prijevremene istrošenosti, neće se nadoknaditi ta šteta, ali će se nadoknaditi posredna šteta na drugim osiguranim stvarima od uništenja ili oštećenja koja bi time bila prouzrokovana.

- (5) Probim opterećenjem ili probnim pogonom, u smislu ovih uslova, smatra se stavljanje mašina ili postrojenja u pogon nakon izvršene montaže radi tehničkog ispitivanja pravilnosti montaže i rada.
- (6) Neće se smatrati da je nastupila osigurana nepredviđena montažna nezgoda ako je montažni objekat izveden:
 1. protivno ugovoru o montaži i sa nedostacima;
 2. sa upotrebom slabog ili neprikladnog materijala;
 3. kršenjem opšte priznatih pravila tehnike, tehničkih propisa, uputa, normativa, standarda ili odredbi tehničke inspekcije;
 4. propuštanjem potrebnih mjera protiv normalnih uticaja vremenskih prilika sa kojima se moralo računati prema godišnjem dobu i mjesnim prilikama;
 5. primjenom projektovanja i postupka u izvođenju radova, konstrukcije ili materijala koji nije isprobala ili ispitala i odobrila neka ovlaštena organizacija ili tehnička inspekcija.
- (7) Ako tokom radova na montaži osiguranog objekta ili nakon završenih radova osiguranik sazna da je došlo do ostvarenja neke prikrivene ili vidljive greške u tehničko-računskim osnovama, proračunu, konstrukciji ili materijalu, koja bi mogla izazvati oštećenja ili uništenja osiguraniog objekta, osiguranik je dužan o svom trošku provesti sanaciju ili obnoviti dijelove objekta na kojima bi moglo doći do oštećenja. Ako osiguranik ne provede potrebnu sanaciju ili obnovu u smislu odredaba ovog stava i osigurana opasnost se ostvari kao posljedica grešaka, osiguranik gubi pravo na naknadu iz osiguranja.

Obim opasnosti nespretnosti, nehata ili zle namjere radnika ili nekog drugog lica

Član 18.

Osiguranjem su obuhvaćene štete od nespretnosti, nehata ili zle namjere radnika ili nekog drugog lica. Nespretnost odnosno nehat, u smislu ovih uslova, se priznaje samo ako osiguranik komisijski utvrdi za svaki štetni događaj da je nastao neodgovarajućim postupcima pojedinog radnika ili grupe radnika. Štete prouzrokovane zlom najerom osiguranik je dužan prijaviti organu unutrašnjih poslova.

Obim opasnosti provalne krađe

Član 19.

- (1) Obim opasnosti provalne krađe i obične krađe određuje se prema Uslovima za osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva, ako nisu u suprotnosti sa ovim uslovima.
- (2) Osiguranje pokriva štete od provalne krađe nemontirane montažne opreme i ostalog materijala koji je namijenjen za ugradnju u osigurani objekat u montaži.
- (3) (Osiguranje pokriva i štete od obične krađe na materijalu i opremi već ugrađenima u objekat u montaži, kojeg stalno čuva čuvar.
Ako se kod štete ustanovi da objekat nije bio čuvan, osiguranik gubi pravo na naknadu iz osiguranja.

Obim opasnosti poplave i bujice

Član 20.

- (1) Poplavom, u smislu ovih uslova, smatra se stihijsko neočekivano plavljenje terena od stalnih voda (rijeka, jezera, mora i dr.) usljed toga što se voda izlila iz korita ili provalila odbranbeni nasip ili branu, izlivanje vode usljed izvanredno visoke plime i talasa neobične jačine na moru i jezerima, i od nadolazjenja vode iz vještačkih jezera.
- (2) Poplavom se smatra i neočekivano plavljenje terena usljed naglog obrazovanja velike količine vodene mase koja nastane kao podljedica provale oblaka.
- (3) Bujicom se smatra stihijsko neočekivano plavljenje terena vodenom masom koja se obrazuje na nizbrdnim terenima usljed jakih atmosferskih padavina i sliva ulicama i putevima.
- (4) Osiguranjem od poplave su obuhvaćene samo štete prouzrokovane na osiguranim stvarima za vrijeme dok poplava ili bujica traje i neposredno poslije povlačenja vode.
- (5) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete s vodne strane na cjevovodima i hidromontažnoj opremi (unutrašnjom stranom smatra se ona koja je u dodiru s vodom koja protiče ovim objektima) prouzrokovane mehaničkim djelovanjem vode;
 2. štete od slijeganja tla kao posljedice poplave i bujice;

3. štete od plavljenja vode izliveno iz kanalizacione mreže, osim ako je do izlivanja došlo usljed poplave ili bujice;

Obim opasnosti visoke vode

Član 21.

- (1) Visokom vodom se, u smislu ovih uslova, smatra izuzetna pojava neuobičajenog porasta vodostaja i u neočekivano vrijeme.
- (2) Obaveza osiguravača za štete od visoke vode počinje sa porastom visoke vode iznad unaprijed utvrđenih mjesečnih kota vodostaja (ili protoka) izmjerenih na mjestu montaže prema najbliže postavljenom pokazivaču vodostaja.
- (3) Kod zaključivanja osiguranja potrebno je prethodno na mjestu montaže, u smislu stava (2) ovog člana, utvrditi od koje visine vode nastupa obaveza osiguravača. Ova granica se za svaki mjesec u godini navodi u polici.

Obim opasnosti podzemne vode

Član 22.

- (1) Podzemnom se vodom, u smislu ovih uslova, smatra neočekivani prodor vode u građevinsku jamu odnosno u objekat u montaži.
- (2) Obaveza osiguravača za štete od podzemne vode prestaje:
 1. ako kod izgradnje objekta u neposrednoj blizini stalnih voda nisu prethodno provedene odgovarajuće tehničke mjere za zaštitu;
 2. ako kod izvođenja radova u tunelima, rovovima i sličnim zemljanim radovima nema na gradilištu dovoljan broj pripremljenih ispravnih vodenih pumpi za crpljenje podzemne vode koji se prema podacima iz prethodnog hidro-geološkog ispitivanja terena odnosno prema stručnim pretpostavkama u projektu smatra očekivanim.

Obim opasnosti od odgovornosti iz djelatnosti izvođača montažnih radova

Član 23.

- (1) Obim opasnosti od odgovornosti izvođača montažnih radova utvrđuje se prema uslovima za osiguranje odgovornosti, ako nisu u suprotnosti sa ovim uslovima.
- (2) Ako je osiguran samo dio objekta koji se montira ili samo pojedini montažni i zanatski radovi,

osiguranje od odgovornosti ne pokriva, ako nije drugačije ugovoreno, štete na ostalim dijelovima tog objekta u montaži ili ostalim montažnim i obrtničkim radovima koji nisu osigurani, odnosno su osigurani drugom policom.

- (3) Osiguranjem od odgovornosti nisu pokrivena štete na postojećem objektu na kojem se izvode radovi (popravke, dogradnje, rekonstrukcije i sl.);
- (4) Osiguravač je obavezan kod osiguranja od odgovornosti izvođača montažnih radova do sume osiguranja po štetnom događaju, koja je navedena u polici.
- (5) Ako je, u smislu stava (2) ovog člana, dogovoreno da osiguranje od odgovornosti pokriva i štete na dijelovima objekta ili radovima koji nisu osigurani odnosno osigurani su drugom policom, osiguranik učestvuje u svakoj šteti sa 1% od sume osiguranja (franšiza), koja je navedena u polici.

Obim opasnosti ugovorene odgovornosti izvođača radova u garantnom roku

Član 24.

- (1) Osiguranje pokriva, u smislu ovih uslova, štete na već završenom objektu u vremenu njegovog održavanja, odnosno garancije, nastale:
 1. zbog radova i aktivnosti izvođača radova, osiguranika koji proizilaze iz ugovora o održavanju između investitora i izvođača radova;
 2. u vremenu garancije, koje imaju svoj neposredni uzrok iz vremena montaže objekta, odnosno prije vremena predaje objekta investitoru, a nastale su zbog kasnije manifestacije rizika navedenih u članu 16. i 17. ovih uslova.
- (2) Visina naknade iz osiguranja u slučaju oštećenja ili uništenja osiguranog objekta utvrđuje se prema stvarnim cijenama materijala i radova u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, ako nije drugačije ugovoreno.

Vrijednost osigurane stvari

Član 25.

- (1) Vrijednost osigurane stvari je svakovremena stvarna cijena radova i materijala, ako nije drugačije ugovoreno.
Stvarna cijena ne može biti viša od one koja je ugovorena, odnosno koja važi u vrijeme

nastanka osiguranog slučaja između izvođača radova i investitora,.

- (2) Za radove, koji se u toku montaže naknadno ugovaraju između investitora i izvođača radova (dopunski ili naknadni radovi) osigurana vrijednost se utvrđuje prema stavu (1) ovog člana, ako njihova vrijednost ne prelazi 10% od vrijednosti iz ugovora o osiguranju. Ako pak ova vrijednost prelazi granicu od 10%, ima se zaključiti dodatni ugovor.
- (3) Vrijednost osigurane stvari iz tačke 3. stava (1) člana 1. i tačke 3., 4., 5. i 6. stava (2) istog člana ovih uslova je nabavna cijena nove stvari u vrijeme nastanka osiguranog slučaja umanjena za vrijednost procijenjene istrošenosti odnosno amortizacije, ako nije drugačije ugovoreno.

Zaključenje ugovora o osiguranju

Član 26.

Osiguranje montaže može zaključiti investitor ili izvođač odnosno svaki posebno za onaj dio za koji ima imovinski interes ili ugovorenu obavezu da provede osiguranje od ugovorom predviđenih opasnosti.

Mjesto osiguranja

Član 27.

Mjesto osiguranja je područje gdje se obavlja montaža sa priručnim skladištima na tom mjestu, koja služe isključivo za izvođenje osiguranog objekta u montaži, ako nije drugačije ugovoreno.

Utvrđivanje naknade iz osiguranja

Član 28.

- (1) Visina naknade iz osiguranja u slučaju oštećenja ili uništenja osigurane stvari utvrđuje se prema vrijednosti osigurane stvari u vrijeme nastanka osiguranog slučaja (u smislu člana 25. ovih uslova), umanjenoj za vrijednost ostatka.
- (2) Ostaci uništenih ili oštećenih stvari ostaju osiguraniku i obračunavaju se po vrijednosti u vrijeme nastanka osiguranog slučaja te prema stanju u kakvom su bili odmah nakon osiguranog slučaja.
- (3) Za radove i materijal koji nisu bili predviđeni osnovnim projektom ali su neophodni, kod popravke štete se priznaju stvarni troškovi u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, ali najviše po cijenama rada i materijala iz ugovora o montaži, koje su utvrđene u tom ugovoru za slične radove i materijal.

- (4) Ne nadoknađuju se veći troškovi popravke za radove koji nisu bili predviđeni osnovnim projektom, kao: veći troškovi zbog izmjena u načinu izvođenja radova ili zbog provedenih poboljšanja, proširenja ili usavršavanja u odnosu na stanje prije nastanka osiguranog slučaja i zbog potrebnih pojačanja u vezi sa izmjenom statičkih elemenata, pa ni onda kada su ti troškovi prouzrokovani nastankom osiguranog slučaja.
- (5) Osiguranjem su obuhvaćene samo one štete koje se u trenutku osiguranog slučaja dogode na samom osiguranom objektu ili u granicama predviđenog i odobrenog projekta toga osiguranog objekta. Štete nastale izvan granica tako projektovanog objekta ne ulaze u obavezu osiguravača, ako nije drugačije ugovoreno.
- (6) Osiguravač je obavezan isplatiti:
 1. naknadu u slučaju štete od uništenja ili oštećenja osigurane stvari nastale pri gašenju požara, rušenju ili iznošenju, ukazivanju pomoći ili spasavanja zbog nastalog osiguranog slučaja;
 2. naknadu u slučaju štete zbog nestanka osigurane stvari prilikom nastanka osiguranog slučaja.
- (7) Iz osiguranja su isključene štete koje se manifestuju u smanjenju estetike.
- (8) Osiguravač nije obavezan nadoknaditi:
 1. štetu iz osnova ugovorene kazne;
 2. posredno prouzrokovanu štetu nastankom osiguranog slučaja, kao: gubitak zarade, dangubu, gubitak zbog obustava rada, umanjenu mogućnost upotrebe, nefunkcionalnost i druge slične gubitke;
 3. štete za koje po zakonskim propisima ili po ugovoru odgovara proizvođač odnosno isporučilac stvari. Ako proizvođač odnosno isporučilac osporava odgovornost, a šteta je nastala zbog greške u tehničko-računskoj kalkulaciji, greške u materijalu, konstrukciji, lijevanju i slično (proizvodne greške), osiguravač će nadoknaditi štetu osiguraniku odnosno ugovaraču osiguranja, a potom će stupiti, do iznosa isplaćene naknade, u sva prava osiguranika odnosno ugovarača osiguranja prema proizvođaču odnosno isporučiocu.
- (9) Zaključenjem ugovora o osiguranju objekta u montaži investitor i izvođač radova, ne oslobađaju se međusobnih obaveza koje imaju jedan prema drugome na osnovu ugovora o montaži i na osnovu tehničkih uputstava,

predmjera, cjenika radova i ostalih propisa i koji čine sastavni dio njihovog međusobnog ugovora o montaži.

- (10) Ako je objekat u montaži osiguran na fiksnu sumu osiguranja, šteta će se osiguraniku naknaditi u omjeru između sume osiguranja i stvarne vrijednosti istog objekta ako bi bio završen u vrijeme nastanka osiguranog slučaja.
- (11) Ako su stvari osigurane na "prvi rizik" od opasnosti čijim ostavrenjem nastane šteta, naknada će se isplatiti u visini nastale štete, u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, a najviše do ugovorene sume osiguranja na "prvi rizik". Odredbe o podosiguranju u ovom slučaju neće se primjenjivati.

Naknada troškova

Član 29.

- (1) Na ime troškova za raščišćavanje i rušenje u vezi s nastalim osiguranim slučajem osiguravač, ako nije drugačije ugovoreno, nadoknađuje nužne izdatke za raščišćavanje i čišćenje ostataka osigurane oštećene stvari, a najviše 3% od vrijednosti osigurane stvari, pogođene štetom. U troškove rušenja ulaze nužni troškovi koje ugovarač osiguranja ima poslije nastanka osiguranog slučaja za rušenje preostalih oštećenih neupotrebljivih dijelova i njihovo odnošenje do najbližeg mjesta dopuštenog istovara.
- (2) Izuzev troškova iz stava (1) ovog člana osiguravač je u obavezi da nadoknadi troškove u vezi s nastalim osiguranim slučajem koji su potrebni prije početka otklanjanja štete (tehnička dokumentacija s prethodnim ispitivanjem), ali najviše do 1% od vrijednosti osigurane stvari pogođene štetom.
- (3) Osiguravač je dužan naknaditi troškove, gubitke kao i druge štete prouzrokovane razumnim pokušajem, da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne posljedice pa i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspjeha.
- (4) Ako osiguranik ne ispuni svoju obavezu sprečavanja osiguranog slučaja ili obavezu spašavanja, a za to nema opravdanja, obaveza osiguravača smanjiće se za onoliko koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.
- (5) Ukupna naknada na ime troškova iz stava (1) i (2) ovog člana i na ime naknade iz osiguranja (član 28) ne može premašiti sumu osiguranja

odnosno vrijednost osigurane stvari, pogođene štetom. Troškove iz stava (3) ovog člana je osiguravač dužan nadoknaditi čak i ako zajedno sa naknadom štete od osiguranog slučaja prelaze sumu osiguranja.

Nužni troškovi za otklanjanje i smanjenje štete učinjeni po nalogu osiguravača, naknađuju se i onda kada zajedno s naknadom iz osiguranja (član 28.) premašuju sumu osiguranja.

- (6) Osiguravač nije u obavezi da nadoknadi troškove prouzrokovane otklanjanjem uzroka štete, ni troškove intervencije vatrogasnog društva, ili drugih organizacija čija je dužnost prema karakteru poslovanja da pružaju besplatnu pomoć kada nastane osigurani slučaj.

Učešće u šteti (franziza)

Član 30.

U svakom štetnom događaju (osiguranom slučaju) obračunata naknada iz osiguranja se umanjuje za 10%, a najmanje za iznos u protuvrijednosti od 500 KM, odnosno kod osiguranja od odgovornosti izvođača radova 1% od ugovorene sume, ukoliko se drugačije ne ugovori.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 31.

- (1) Obaveza osiguravača počinje od trenutka kad osigurane stvari budu istovarene na mjestu montaže, ali ne prije nego što je to predviđeno Opštim uslovima za osiguranje imovine.
- (2) Osiguranje prestaje istekom 24-tog časa dana koji je u polici označen kao dan isteka osiguranja, a prije tog roka:
1. za građevinski objekat ili njegove dijelove, odnosno opremu koja je predmet montaže, koji se mogu samostalno upotrebljavati – onoga dana kad je izvršen tehnički prijem izvedenih radova i o tome sastavljen zapisnik sa prijedlogom za izdavanje dozvole za upotrebu;
 2. obaveza osiguravača u svakom slučaju prestaje onoga dana kada se osigurane stvari koje su bile predmet osiguranja počnu upotrebljavati, i ako nije izvršen tehnički prijem odnosno izdata dozvola za upotrebu. Ako se bez prethodnog tehničkog prijema i dozvole za upotrebu počne upotrebljavati samo dio tih stvari, onda osiguranje prestaje vrijediti za taj dio. U slučaju kad se djelimično počne upotrebljavati višespratni građevinski

objekat onda osiguravač naknađuje štetu u razmjeri između površine objekta koji se još montira i ukupne površine ovog objekta;

3. za montažnu opremu kojom se izvode radovi – onog dana kad napusti gradilište.
- (3) Osiguranje se može produžiti s tim, da se premija za produženi period osiguranja zaračuna u skladu sa odredbama premijskog sistema za osiguranje objekata u montaži.
- (4) Probno opterećenje ili probni pogon, prema ovim uslovima, smatraju se kao dio montaže i traju najviše jedan mjesec, a ako traje duže obračunava se dodatna premija u skladu sa važećim premijskim sistemom.

Obračun premije osiguranja

Član 32.

- (1) Ako se ugovori osiguranje na stvarnu vrijednost, premija se u početku osiguranja najprije obračunava prema utvrđenoj premijskoj stopi od predračunske vrijednosti objekta iz ugovora o montaži u vrijeme zaključivanja ugovora o osiguranju. Premija se nakon toga obračunava svakog mjeseca po premijskoj stopi u visini 67% utvrđene premijske stope od razlike vrijednosti objekta koja se utvrdi na osnovu svakomjesečne revalorizacije ove vrijednosti. Revalorizacija se vrši primjenom koeficijenata o promjeni tržišni vrijednosti oruđa za rad, koje objavljuje Udruženje osiguravajući organizacija BiH.
- (2) Ako se ugovori osiguranje na drugačiju vrijednost premija se obračunava od ove vrijednosti prema utvrđenoj premijskoj stopi, a način obračuna premije se utvrđuje u polici.
- (3) Ako se ugovori osiguranje s fiksnom sumom osiguranja, premija se obračunava od te sume po utvrđenoj premijskoj stopi.

Ograničenje obaveza na osnovu drugih osiguranja

Član 33.

Ako je osiguranik zaključio i koja druga osiguranja za stvari osigurane po ovim uslovima, u slučaju štete naknada će se isplatiti po osnovu tih drugih osiguranja. Iz osnova osiguranja objekata u montaži naknada će se isplatiti samo onda ako pokriće po tim drugim osiguranjima nije bilo dovoljno, i to do iznosa nepokrivenog dijela štete.

Važenje opštih uslova za osiguranje imovine**Član 34.**

Ako nisu u suprotnosti sa ovim uslovima, na osiguranja zaključena po ovim uslovima primjenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje imovine.

Ovi Uslovi stupaju na snagu danom donošenja, a primjenjuju se od dana osnivanja Društva.